

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 71/03-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. marca 2003 predbežne prerokoval sťažnosť H. N., bytom V., t. č. na neznámom mieste v cudzine, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. H., B., vo veci porušenia čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 prvá veta a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 8 ods. 2 prvá veta Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 67/97 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 1116/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2003 doručená sťažnosť H. N., bytom V., t. č. na neznámom mieste v cudzine (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. H., B., vo veci porušenia čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 prvá veta a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 8 ods. 2 prvá veta Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 67/97 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 1116/02.

Z úvodnej časti sťažnosti vyplýva, že túto podáva advokát JUDr. Ľ. H. ako splnomocnený právny zástupca sťažovateľa, ktorému splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa udelil otec sťažovateľa L. N., keďže sťažovateľ sa zdržuje na neznámom mieste v cudzine. Advokát sa pritom výslovne dovoľáva ustanovenia § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Sťažovateľ požadoval vydanie nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 67/97 z 26. mája 1997 a uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 1116/02 z 28. novembra 2002 boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 prvá veta a ods. 3 písm. c) dohovoru, čl. 8 ods. 2 prvá veta listiny, ako aj čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy. Ďalej požadoval rozhodnutia oboch súdov zrušiť a okresnému súdu prikázať, aby vo veci znova konal a rozhodol alebo alternatívne požadoval zrušenie uznesenia krajského súdu s tým, aby sa mu prikázalo vo veci znova konať a rozhodnúť.

Voči sťažovateľovi sa viedlo trestné konanie ako proti ušlému a z tohto dôvodu mu bol 21. mája 1996 ustanovený ex offio za obhajcu JUDr. V. N. z Advokátskej kancelárie vo Veľkom Krtíši. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 67/97 z 26. mája 1997, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného, však nebol doručený tomuto obhajcovi do vlastných rúk, lebo rozsudok prevzal advokátsky koncipient Mgr. M. V. Okresný súd považoval tento rozsudok za právoplatný dňom 8. júla 1997 a na jeho základe vydal medzinárodný zatykač

na sťažovateľa, čím mu hrozí protiprávne pozbavenie slobody na základe nezákonného rozsudku.

Na základe splnomocnenia od otca sťažovateľa L. N. podal advokát JUDr. Ľ. H. 14. novembra 2002 proti rozsudku okresného súdu odvolanie s argumentáciou, že ho treba považovať za včas podané, lebo doposiaľ rozsudok okresného súdu nebol obhajcovi sťažovateľa doručený do vlastných rúk. Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 1116/02 z 28. novembra 2002, ktoré bolo JUDr. H. doručené 13. januára 2003, bolo odvolanie obhajcu podľa § 253 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuté.

Vyššie uvedeným postupom okresného súdu a krajského súdu došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu základných práv vyplývajúcich z dohovoru, listiny a ústavy tak, ako boli uvedené v návrhu nálezu.

Zo splnomocnenia z 10. marca 2003, ktoré bolo pripojené k sťažnosti, vyplýva, že L. N. ako otec sťažovateľa splnomocnil JUDr. Ľ. H. „obhajobou a zastupovaním môjho syna H. N., pred Ústavným súdom SR v ústavnej sťažnosti podanej proti rozsudku OS Veľký Krtíš č. 1 T 67/97 a proti uzneseniu KS v Ban. Bystrici č. 2 To 1116/02“.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 To 1116/02 z 28. novembra 2002 vyplýva, že odvolanie obhajcu JUDr. Ľ. H. bolo podľa § 253 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuté s tým, že podľa názoru krajského súdu rozsudok okresného súdu bol doručený do advokátskej kancelárie JUDr. N. 30. júna 1997, pričom JUDr. N. rozsudok prevzal, lebo si uplatnil nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov za obhajobu sťažovateľa. Preto krajský súd považuje doručenie rozsudku obhajcovi za zákonné a rozsudok okresného súdu za právoplatný.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pokiaľ sú tieto podmienky splnené, ústavný súd podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodne o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. V prípade nesplnenia niektorej z podmienok rozhodne v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť nemá všetky náležitosti predpísané zákonom.

Z ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Citované ustanovenie treba vykladať v kontexte § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že splnomocnenie musí byť udelené navrhovateľom (sťažovateľom). V danej veci je evidentné, že splnomocnenie pre JUDr. L. H. na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom neudelil sťažovateľ.

Advokát JUDr. Ľ. H. sa v tejto súvislosti v sťažnosti s odvolaním sa na ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde dovoľával aj primeraného použitia ustanovenia § 37 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého ak nepoužije obvinený právo zvoliť si obhajcu a ak mu ho nezvolí ani jeho zákonný zástupca, môže mu ho zvoliť jeho príbuzný v pokolení priamom, jeho súrodeneц, osvojiteľ, osvojenec, manžel, druh, ako aj zúčastnená osoba. Ak obvinený nie je svojprávny, môžu tak urobiť tieto osoby i proti jeho vôli.

Z tohto ustanovenia však argumentom a contrario vyplýva, že v prípade obvinených, ktorí sú svojprávni, nie je možné, aby iná osoba zvolila pre nich obhajcu proti ich vôli. Z obsahu sťažnosti a jej príloh nevyplýva splnenie tejto požiadavky, hoci ide o požiadavku, ktorá musí byť splnená v zásade pri podaní sťažnosti – návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Teda aj za predpokladu, že by bolo možné prostredníctvom § 31a zákona o ústavnom súde použiť cit. ustanovenie § 37 ods. 1 Trestného poriadku pre splnomocnenie advokáta pred ústavným súdom, predmetná sťažnosť neobsahuje tvrdenia a skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné usúdiť, že zákonom vyžadované náležitosti pre takýto postup sú v danej veci splnené.

Odhliadnuc od doposiaľ uvedeného treba poukázať na doterajšiu judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť, či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu. Inými slovami právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, obsahuje v sebe právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). Bolo teda vecou posúdenia, resp. výkladu všeobecného súdu, či je táto podmienka splnená v prípade, keď obvinený vôbec nevie o tom, že mu blízky príbuzný zvolil obhajcu.

Vzhľadom na uvedené právne názory ústavný súd konštatoval, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

V súvislosti s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 67/97 z 26. mája 1997 možno poukázať ešte na to, že sťažnosť je oneskorene podaná. Ak sa totiž vychádza z toho, že rozsudok nadobudol právoplatnosť ešte v júli 1997, potom nebola dodržaná zákonná dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2003